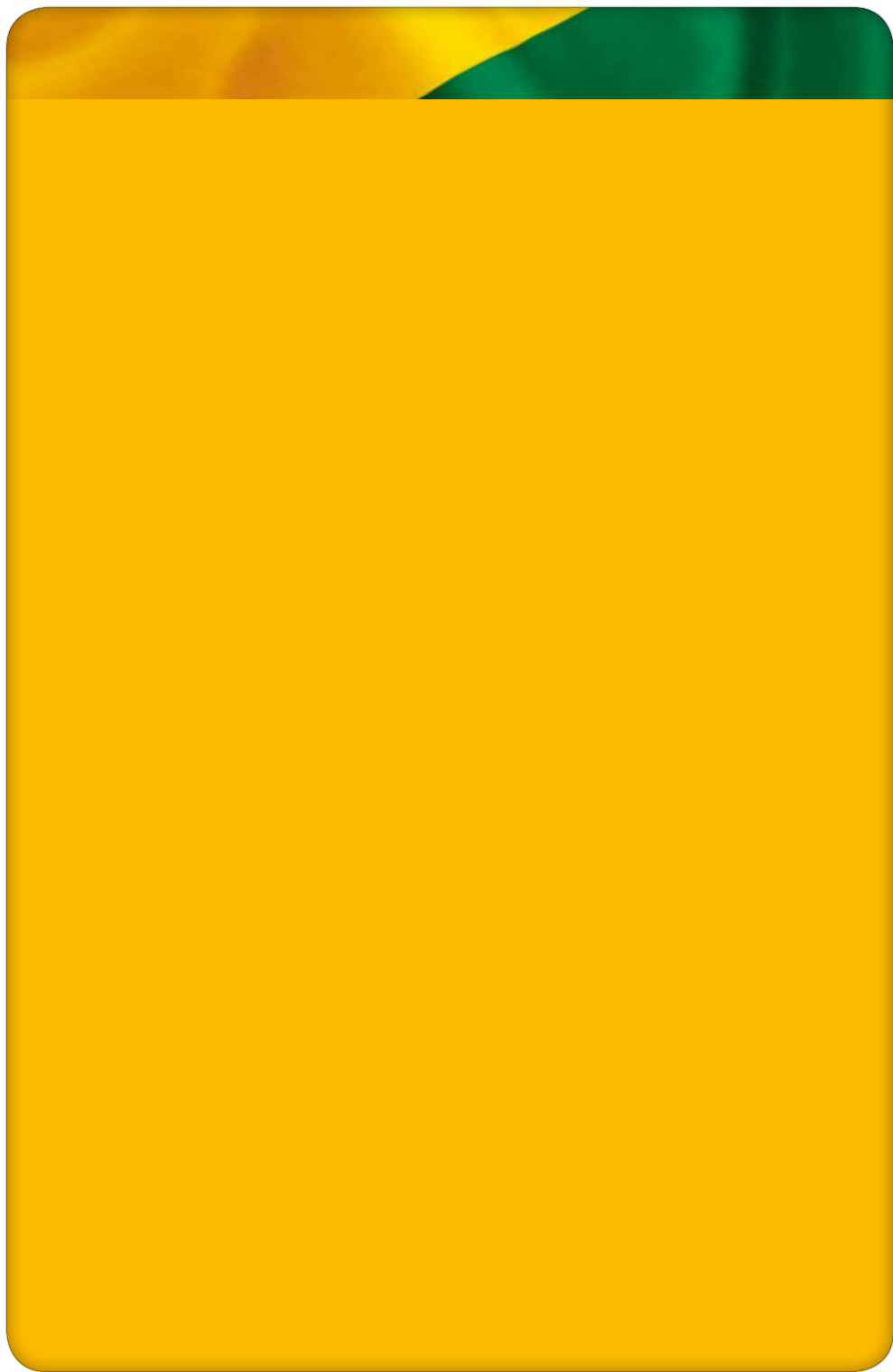
The image features a stylized, wavy representation of the Lithuanian flag, with horizontal stripes of yellow, green, and red, and a blue stripe with white borders at the bottom. The flag is set against a yellow background.

EESRK prioritetai Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Pirmininko žodis

Europa judės į priekį tik europiečių padedama. Tai ypač pasakytina šiais sunkiais laikais ir būtent taip galvojame ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete. Todėl ir stengiamės padėti netrukus Europos Sąjungai pradėsiančiai pirmininkauti Lietuvai. Mūsų tikslas – perduoti piliečių žodį Europos institucijoms, kad būtų išgirsti jų lūkesčiai, bėdos, kad pasidalytume jų idėjomis, darbais. Šiais krizės laikais svarbiausia yra dirbti Europos piliečių labui!

*Henri Malosse
EESRK pirmininkas*

EESRK prioritetai Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu

Krizę išgyvenanti Europai tenka sunkus uždavinys, kurį ji privalo sėkmingai įvykdyti: piliečiams reikia grąžinti tikėjimą, kad Europa gali veikti jų ir visos Europos interesų labui. Artėjant 2014 m. gegužės mėn. vyksiantiems rinkimams į Europos Parlamentą, pirmininkausiančios Lietuvos pasirinkta kryptis turės didelės įtakos atkuriant ryšį su piliečiais. Todėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas yra įsitikinęs, kad vienintelis kelias, kuriuo galima siekti užsibrėžto tikslo, yra stiprinti ryšius su pilietine visuomene, pripažinti ir stiprinti jos vaidmenį viso sprendimų priėmimo proceso metu, taip pat dar prieš jam prasidedant ir jau pasibaigus. Šiandien kaip niekada svarbu atverti duris debatams, konsultacijoms ir dialogui.

Tikroji dalyvaujamoji demokratija Europos lygmeniu, leidžianti visapusiškai įtraukti gyventojus, yra pagrįsta trimis esminiais principais:

- žmonės turi būti informuojami per skaidrius debatus, kiekvienam suteikiant teisę pareikšti savo nuomonę;
- su žmonėmis turi būti konsultuojamasi dėl strateginių valstybių narių ir Europos sprendimų;
- turi būti atsižvelgiama į piliečių nuomonę, kad dar labiau negilėtų atotrūkis su piliečiais.

Tik taip Europa galės atremti jos laukiančius iššūkius. EESRK yra užsibrėžęs tris prioritetus, kurių laikysis Lietuvos pirmininkavimo laikotarpiu:

- Europa turi kelti pasitikėjimą ne tik rinkoms, bet, svarbiausia, savo piliečiams: tik taip jie vėl patikės Europa. Pasitikėjimas visada grindžiamas skaidrumu ir demokratijos principais, o taip nebuvo, kai, pavyzdžiui, buvo sprendžiama krizė Kipre;
- Europa turi prikelti augimą ir kurti naujas darbo vietas: pirmenybė turi būti teikiama realiajai ekonomikai, kuriančiai gerovę ir darbo vietas, kurių mums visiems taip reikia. Norint, kad tokia ekonomika įsigalėtų, reikia pagaliau sureguliuoti finansų sistemą;
- Europa turi būti atvira: tai mūsų vertybių pamatų pamatas. Piliečiai neatleis, jeigu Europa taikstysis su jos acquis arba modelio nepaisymu. Europos šalys turi būti solidarios, kalbėti išvien ir laikytis bendros pozicijos būsimose tarptautinėse derybose.

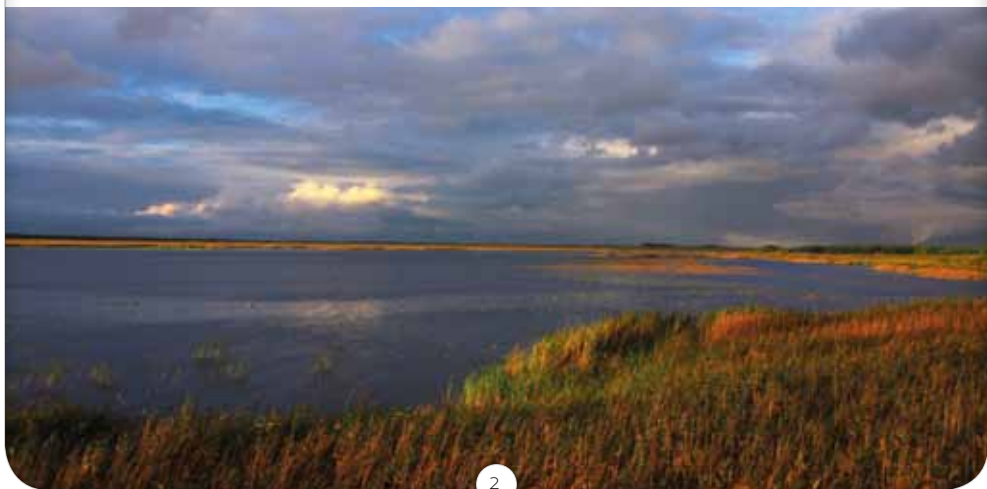
Visi 353 EESRK nariai (iš jų 9 lietuviai) iš 28 valstybių narių, atstovaujantys labai skirtingiems interesams, turi vieną tikslą – perduoti piliečių žodį ir stengtis, kad į Europą vėl būtų žiūrima kaip į krizę įveikti galinčią jėgą.

Visi kartu pasistenkime, kad balsuoti Europos rinkimuose vėl būtų prasminga.

Euroskepticizmas nieko neišspręs. Fatalizmas taip pat.

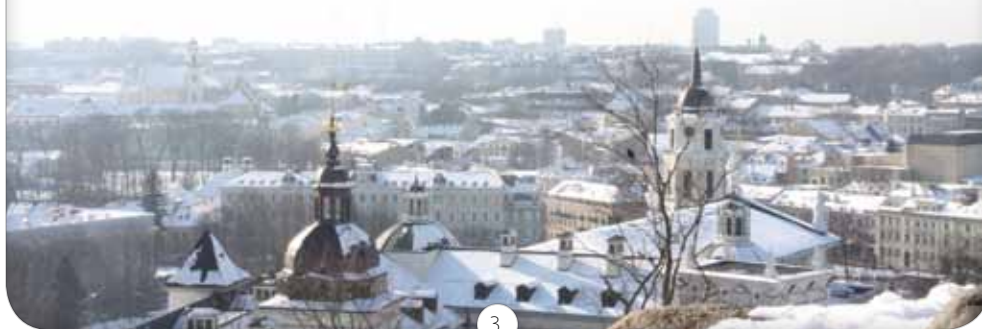

EU2013.LT

Kai kurie svarbiausi faktai apie Lietuvą

Oficialus pavadinimas	Lietuvos Respublika
Sostinė	Vilnius
Plotas	65 300 km ²
Didieji miestai	Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Alytus
Valstybinė kalba	lietuvių
Valiuta	Litas (Lt)
Gyventojų skaičius 2013 m. gegužės mėn. duomenimis	2 962 837
Vienam gyventojui tenkantis BVP perkamosios galios standartais (ES-27 = 100) 2011 m.	66 %
BVP rinkos kainomis, išreikštas milijonais eurų, 2012 m.	32 864
Vienam gyventojui tenkantis BVP rinkos kainomis 2012 m.	11 000 EUR
Nedarbo lygis 2013 m. balandžio mėn.	12,5 %
Religija	Romos katalikų (79 % gyventojų)
Gyvenimo trukmė 2011 m.	Bendra: 73,8 Vyrų: 68,1 Moterų: 79,3
Pagrindinė eksportuojama produkcija	Mineralinis kuras (24,5 %), mašinos ir mechaniniai įrenginiai (7,2 %), transporto priemonės (6 %), plastikas (5,6 %), baldai (5,4 %), trąšos (4,3 %)
Pagrindinė importuojama produkcija	Mineralinis kuras (33,8 %), transporto priemonės (7,5 %), mašinos ir mechaniniai įrenginiai (7,2 %), elektros mašinos ir įrenginiai (5,1 %), plastikas (3,6 %)

Valdymas

Prezidentė: J. E. Dalia Grybauskaitė

Ministras Pirmininkas: Algirdas Butkevičius

Užsienio reikalų ministras: Linas Linkevičius

Viceministras Europos reikalams: Vytautas Leškevičius (atsakingas už ES politikos formavimą ir įgyvendinimą)

Vykdomoji valdžia: Lietuvos Respublikos Vyriausybė – Lietuvos ministrų kabinetas. Jį sudaro Ministras Pirmininkas, kuris yra Vyriausybės vadovas, ir 14 ministrų.

Ministrą Pirmininką Prezidento teikimu tvirtina Seimas. Šiuo metu Ministro Pirmininko pareigas eina Algirdas Butkevičius (paskirtas 2012 m. gruodžio 7 d.), kuris yra Lietuvos socialdemokratų partijos vadovas. Po praėjusių rinkimų Lietuvos socialdemokratų partija, Darbo partija, partija „Tvarka ir teisingumas“ ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija paskelbė bendro darbo Lietuvai koalicijos susitarimą.

Opozicija (pagal atstovų skaičių Seime):

- Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai (33 atstovai)
- Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis (10 atstovų)
- „Drąsos kelias“ politinė partija (7 atstovai)
- Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (1 atstovas)
- Patys išsikėlusieji (3 atstovai)

Valstybė

Valdymo forma: parlamentinė respublika

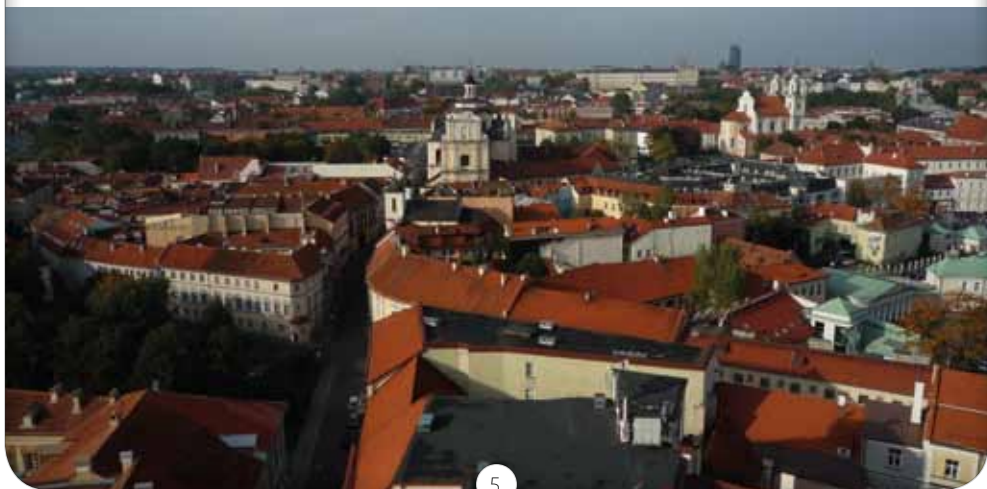
Nuo nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo deklaracijos priėmimo 1990 m. kovo 11 d. Lietuva puoselėja stiprias demokratinės valstybės tradicijas. Per 1992 m. spalio 25 d. vykusius pirmuosius po nepriklausomybės atkūrimo visuotinius rinkimus 56,75 proc. visų rinkėjų pritarė naujamai konstitucijai. Dėl konstitucijos vyko intensyvios diskusijos, ypač dėl prezidento funkcijų. Norint išgirsti visuomenės nuomonę šiuo klausimu, 1992 m. gegužės 23 d. buvo surengtas atskiras referendumas – 41 proc. visų rinkimų teisę turinčių gyventojų pritarė Lietuvos Prezidento institucijos atkūrimui.

Lietuva yra Europos Sąjungos, Europos Tarybos, visateisė Šengeno susitarimo ir NATO narė. Lietuva yra ir Šiaurės investicijų banko narė, dalyvauja Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavime. Pagal Jungtinių Tautų Žmogaus socialinės raidos indeksą Lietuva priskiriama prie labai aukšto žmogaus socialinės raidos lygio valstybių. 2013 m. antrąjį pusmetį Lietuva pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai.

Prezidentas

Šiuo metu Lietuvos valstybės vadovė yra Dalia Grybauskaitė, išrinkta 2009 m. gegužės 17 d. Ji yra ėjusi užsienio reikalų viceministrės ir finansų ministrės pareigas, nuo 2004 iki 2009 m. buvo už finansinį programavimą ir biudžetą atsakinga Europos Komisijos narė.

Prezidentas renkamas penkerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Prezidento pareigos daugiausia yra reprezentacinės, tačiau Prezidentas vykdo ir kai kurias politines funkcijas, kurių svarbiausios yra užsienio reikalai ir nacionalinis saugumas. Be to, Prezidentas yra vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas. Prezidentas Seimo pritarimu skiria Ministrą Pirmininką, Ministro Pirmininko teikimu skiria ministrus, taip pat skiria kitus svarbiausius valstybės pareigūnus ir visų teismų teisėjus.

Atstovų Rūmai (Parlamentas)

Iš vienerių rūmų susidedantį Lietuvos parlamentą – Seimą – sudaro 141 narys. Seimo nariai renkami ketverių metų kadencijai. 71 šios įstatymų leidžiamosios valdžios narys renkamas vienmandatėse rinkimų apygardose, likusieji 70 – vienoje daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal proporcinę rinkimų sistemą. Kad gautų bent vieną iš 70 vietų Seime, į kurias renkama daugiamandatėje rinkimų apygardoje, partija turi surinkti ne mažiau kaip 5 proc. visų rinkėjų balsų.

2004 m. gegužės 1 d. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, Seimas pasirinko aktyvaus parlamentinio dalyvavimo diskusijose Europos Sąjungos klausimais modelį, o Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta jo teisė dalyvauti ES reikalų svarstyme ir gauti visą su tuo susijusią informaciją. Pagal Seimo nustatytą ES reikalų koordinavimo modelį visi komitetai (Seimo Statute vadinami „specializuotais komitetais“) dalyvauja ES reikalų svarstyme. Tačiau du komitetai – Europos reikalų ir Užsienio reikalų – turi išskirtinių galių, kurios jiems suteiktos 2004 m. liepos 13 d. priimtu Lietuvos Respublikos konstituciniu aktu dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje. Šie komitetai Seimo statute nustatyta tvarka Vyriausybei gali teikti Seimo nuomonę dėl pasiūlymų dėl Europos Sąjungos teisės aktų.

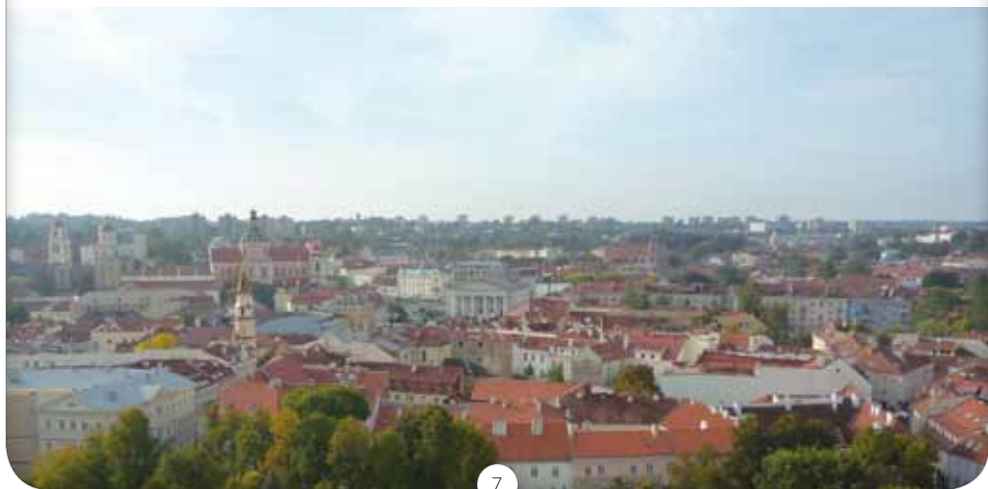
Teismai

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas principas, kad Lietuvos Respublikoje teisingumą vykdo tik teismai. Teismas – įstatymu įsteigta teisingumą vykdanči institucija. Kad teismai priimtų teisingus ir nešališkus sprendimus ir kad į teismų darbą nebūtų kišamasi, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Teismų įstatyme nustatyta, kad teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi nuo kitų valstybės valdžios institucijų, pareigūnų, politinių partijų, organizacijų ir kitų asmenų. Teismo sprendimus gali peržiūrėti tik aukštesnės instancijos teismai ir tik įstatymo nustatyta tvarka. Teismų sistema, jų kompetencija, teismų organizavimo sistema, jų veikla, administravimas, teismų savivaldos sistema, teisėjų statusas, teisėjų skyrimas, karjera, atsakomybė ir kiti su teismų veikla susiję klausimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Teismų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Lietuvoje veikia 67 teismai. Vieną nedalomą Lietuvos Respublikos teismų sistemą sudaro bendrosios jurisdikcijos ir administraciniai teismai.

Lietuvos teismų sistemą sudaro:

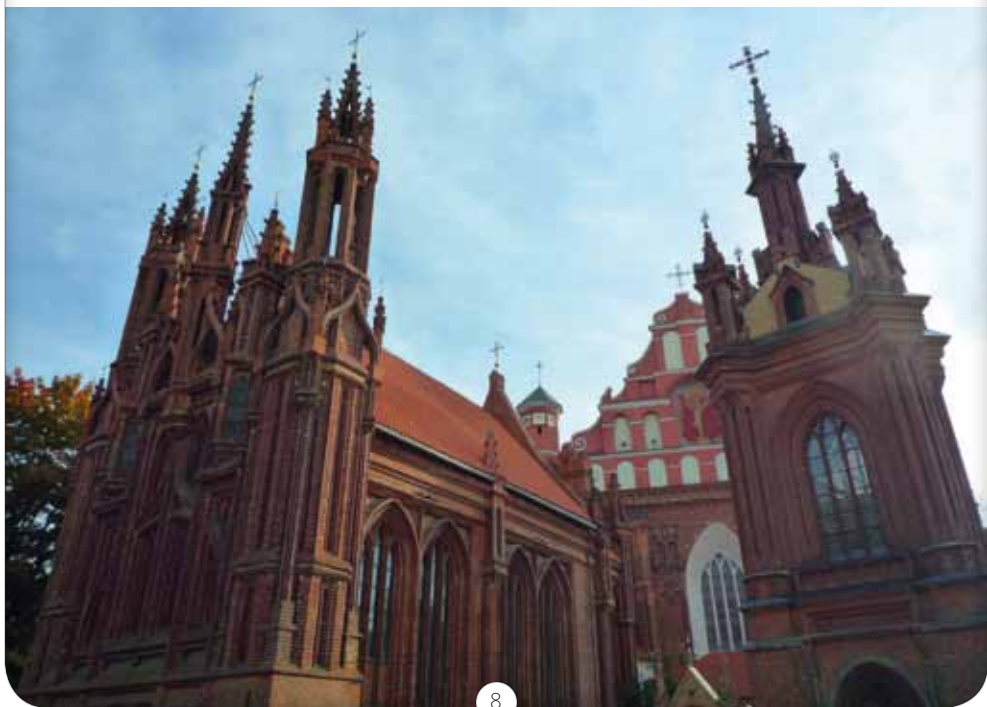
- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas,
- Lietuvos apeliacinis teismas,
- apygardų teismai,
- apylinkių teismai,
- apygardų administraciniai teismai ir
- Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas.

Administracinis suskirstymas

Dabartinis administracinis suskirstymas nustatytas 1994 m., tačiau 2000 m. buvo pakoreguotas pagal Europos Sąjungos reikalavimus. Lietuvoje yra trijų lygių administracinis suskirstymas: šalis padalyta į 10 apskričių, kurios suskirstytos į 60 savivaldybių, o šios – į daugiau kaip 500 seniūnijų.

2010 m. panaikinta apskrities viršinininko institucija ir apskričių administracijos. Svarbiausias administracinis vienetas – savivaldybė. Kai kurios savivaldybės tradiciškai vadinamos rajono savivaldybėmis arba trumpiau – rajonu, kitos vadinamos miesto savivaldybėmis arba trumpiau – miestu. Kiekviena savivaldybė turi savo valdžią, kuri yra renkama. Anksčiau savivaldybių tarybų rinkimai vykdavo kas trejus metus, dabar – kas ketverius. Taryba renka merą ir skiria seniūnijų vadovus. Esama siūlymų, kad merai ir seniūnai būtų renkami per tiesioginius rinkimus, tačiau tam reikėtų priimti Konstitucijos pataisus.

Lietuvai atstovaujantys Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nariai

GRUZIENĖ Gražina

II grupė – Darbuotojai

Lietuvos maistinių profesinės sąjungos (LMP) pirmininkė, Lietuvos Respublikos Trišalės tarybos narė nuo Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (LPSK)

info@eesc.europa.eu

MAČIULIS Vitas

III grupė – Įvairūs interesai

Fizinių ir technologijos mokslų centro verslo konsultantas

info@eesc.europa.eu

JONUŠKA Alfredas

I grupė – Darbdaviai

Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų generalinis direktorius

info@eesc.europa.eu

MORKIS Gintaras

I grupė – Darbdaviai

Lietuvos pramoninių konfederacijos (LPK) generalinio direktoriaus pavaduotojas

Gintaras.Morkis@eesc.europa.eu

KROPAS Stasys

I grupė – Darbdaviai

Lietuvos bankų asociacijos (LBA) prezidentas

info@eesc.europa.eu

PREIDIENĖ Inga

II grupė – Darbuotojai

Lietuvos darbo federacija (LDF)

Inga.Preidienne@eesc.europa.eu

KVEDARAITĖ Daiva

II grupė – Darbuotojai

Lietuvos profesinės sąjungos "Solidarumas" tarptautinė sekretorė

Daiva.Kvedaraitte@eesc.europa.eu

VAREIKYTĖ Indrė

III grupė – Įvairūs interesai

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LijOT) delegatė

Indre.Vareikyte@eesc.europa.eu

MACIULEVIČIUS Mindaugas

III grupė – Įvairūs interesai

Žemės ūkio kooperatyvo "Lietuviško ūkio kokybė" direktorius, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų (ŽŪK) atstovas

info@eesc.europa.eu

Interneto svetainės

Prezidentūra:

<http://www.president.lt>

Seimas:

<http://www.seimas.lt>

Turizmas:

<http://www.tourism.lt>

Pirmininkavimas ES Tarybai:

<http://www.eu2013.lt>

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

www.eesc.europa.eu

Leidinio atsakingoji redakcija: Vizitų ir leidinių tarnyba
EESC-2013-53-LT

© Europos Sąjunga, 2013

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Picture credits: © Jurga Buzytė, Arūnas Mark

LT

QE-02-13-094-LT-C
ISBN 978-92-830-2145-2

9 789283 021452
doi:10.2864/10508